Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 217 THURSDAY, NOVEMBER 13 1997 PARSIPPANY and NEW YORK CENTS 75 ЦЕНТІВ ПАРСИППАНІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 13-го ЛИСТОПАДА 1997 р. Ч. 217 РІК CIV.

Д. Корчинський виступив з УНА–УНСО

Київ(Р. Р.). — Тут у вівторок, 11-го листопада, газета „Кіевскіе Ведомости" повідомила про вихід Дмитра Корчинського з групою прихильників з УНА–УНСО.

Це сталося після надзвичайного з'їзду Української Національної Асамблеї, який, на перший погляд, пройшов організовано і вдало, пише автор замітки Геннадій Ключиков.

Після з'їзду, на запитання журналіста, Д. Корчинський підтвердив, що заявив про намір зрезигнувати з посту заступника голови УНА. „Сім років я очолював структуру, широко відому під назвою УНА–УНСО, і пишаюся цими роками. Мені нічого соромитися — я залишаю партію, яка є на вершині популярности", — зазначив Д. Корчинський і пояснив свій вихід з УНА трьома причинами.

„Перша. Весь цей час я намагався виконувати ролю не стільки адміністратора, скільки учителя. Але діти не можуть вічно слухати вчителя. На певному етапі їм необхідно приймати відповідальні рішення самостійно. Партія уже не потребує мого керівництва. І моя головна помилка в тому, що я не зробив цього раніше.

Друга. Хоча моє ім'я очолює партійний список УНА, я ліпше, ніж будь-хто, розумію, що це позбавляє партію необхідної у виборах гнучкости, можливости маневру. Надіюсь також, що мій вихід з організації припинить репресії проти неї з боку правоохоронних органів.

Третя. Я стою за той шлях розвитку УНА, яким, на жаль, зі мною не погодилася йти більшість членів організації. Застосувавши автомобільну термінологію, УНА можна порівняти із застарілим типом автомобіля, який розвинув максимальну швидкість, але так і не може встигнути за сьогоднішним моментом. Перебудовуватися на ходу — зайняття безнадійне. Треба не мучитися, витискаючи з вантажівки неможливе, а просто пересісти в літак".

Другий надзвичайний з'їзд УНА розглянув передвиборчу програму і затвердив список кандидатів на депутатів України з 50 осіб. До першої п'ятки увійшли: заступник голови УНА Д. Корчинський, депутат Верховної Ради, голова УНА Олег Вітович, депутат парляменту, голова виконкому УНА Юрій Тима, депутат парляменту Ярослав Ілляcевич, голова об'єднання „Вітчизна" Вілен Мартиросян.

(Закінчення на стор. 3)

Чехія допоможе Україні модернізувати АЕС

Київ. — Чехія виділила Україні 5 млн. крон (152,000 дол.) технічної допомоги на модернізацію атомних електростанцій, повідомила 10-го листопада УНІАР.

Директор управління міністерства промисловости і торгівлі Чеської Республіки Ян Гронік сказав, що 7-го листопада опавський арматурний завод і національна атомна енергогенеруюча компанія „Енергія" підписали договір щод здійснення проєкту „Модернізація АЕС у галузі збільшення безпеки експлуатації, використання нових типів арматур".

Я. Гронік і амбасадор Чехії в Україні Йозеф Врабец провели пресконференцію, присвячену двосторонньому співробітництву і зокрема виставці чеських фірм „Чеська Республіка — ваш партнер", яка проходить від 11-го до 14-го листопада.

За словами Я. Гроніка, товарообіг між двома країнами становить біля 300 млн. дол. з деякою перевагою на користь Чехії. До 1995 року торгівля між двома країнами пожвавлювалася, але у 1996 році лишалася на одному рівні. Підсумки перших дев'ятьох місяців цього року показують, що обсяги товарообігу в 1997 році теж не збільшаться.

Й. Врабец, однак, заявив, що є можливості для пожвавлення економічного співробітництва, зокрема у сфері постачання товарів щоденного вжитку, транспорту, енергетики тощо. Він також сказав, що Чехія братиме участь у тендері щодо перетворення саркофагу ЧАЕС на безпечну систему.

Україна займає 17 місце на списку економічних партнерів Чехії і друге серед країн СНД після Росії.

Перша лейді ЗСА відвідує колишні республіки СССР

Алмати, Казахстан. — Гіллярі Родгам-Клінтон, Перша лейді ЗСА, у вівторок, 11-го листопада, з одноденним опізненням, бо літак на якому вона летіла після злету мусів повернутися через клопоти в моторі, прилетіла до Казахстану, де її на летовищі столиці країни вітали з усіма почестями.

Казахстан є першою із п'яти колишніх республік, які є на програмі цих відвідин Першої лейді ЗСА, вона також відвідає Киргизстан, Узбекистан, Росію і Україну. Головними темами її програми є людські права та спірні питання на тему жіночих проблем і участи жінок у загальному розвитку їхніх незалежних держав.

Включаючи у програму Першої лейді три республіки Центральної Азії, Білий Дім підкреслив стратегічну важливість тих країн у плянах ЗСА, зокрема коли експерти уважають, що у майбутньому басейн Каспійського моря буде джерелом постачання енергетики для багатьох країн світу.

Крім того в цих республіках справи здоров'я жінок є тісно пов'язані з економікою країни в цілості. Тому відвідини Г. Родгам-Клінтон першого Центру здоров'я для жінок, створеного американською адвокаткою з Тусон, Аріз., Емілі Дженкінс, нададуть йому не тільки вагомости, але також підкреслять його конечну потребу.

Покищо немає точних даних про те, в якій черговости Перша лейді відвідуватиме інші згадані республіки, але відомо, що, відвідуючи Україну, вона буде у Львові.

Католики демонструють у В'єтнамі

Ганой, В'єтнам. — Офіційні чинники потвердили, що впродовж цього кінця тижня, кілька тисяч римо-католицьких демонстрантів мали сутички з поліцією, протестуючи проти конфіскати церковної землі на побудову урядових будинків.

Місцеві мешканці з околиці положеної 25 миль на північнийсхід від Го Чі Мінг Сіті, де відбувалися протести, сказали, що чотири демонстранти та один поліцай були поранені.

Місцеві власті в околиці Тонг Нгат, де проживають десятки тисяч в'єтнамців римо-католиків, підкреслили, що бійка почалася тільки тоді, як поліція почала розганяти протестуючих. Він також зазначив, що „кілька тисяч демонструвало проти корупції та конфіскації дієцезальної землі, на котрій місцеві чиновники вирішили будувати школи та урядові будинки, включно з базаром".

ВИРОБНИЦТВО ПОЧИНАЄ ЗРОСТАТИ

Київ (УНІАР). — Голова Луганської обласної державної адміністрації повідомив Президента Леоніда Кучму про поборення в області спаду промислового виробництва. За 10 місяців 1997 року відбулося хоча й незначне, але надійне зростання обсягів виробництва практично в усіх галузях промисловости. Подібні повідомлення надходять і з інших регіонів країни. Загалом у 12 областях України, особливо у Вінницькій, Харківській, Херсонській, Хмельницькій та у Києві, поступово збільшується випуск промислової продукції.

Українці взяли участь у міжнародній конференції суддів

Страсбург, Франція. — Тут в днях 3–5-го листопада відбулася 5-та Міжнародна річна конференція суддів з численною участю юристів з усіх країн світу в числі 76 і 16 обсерваторів. Конференцію зорганізував Осередок демократії з Вашінгтону у співпраці з Радою Европи і Фундацією Фурта. Цьогорічна конференція була присвячена проблемі суддівської незалежности в конституційних та верховних судах і проводив нею Даніель Таршис, генеральний секретар Ради Европи.

В нарадах взяли участь представники суддів в Україні, — Віталій Бойко з Верховного суду, Дмитро Притика з Верховного арбітражного суду і Станислав Яценко з Конституційного суду. Із ЗСА був присутній суддя Богдан Футей із Суду федеральних позовів у Вашінгтоні, який був одним із панелістів на тему „П'ять років судівничих реформ в новій демократії". До виконано і що ще є до зроблення". В. Бойко був провідником дискусії на тему „Приготовані інтервенції".

Конференція мала на меті з'ясувати вплив нових правних реформ в державах Центральної і Східньої Европи як на населення, так і на їхнє правління.

Україна й Австрія підписали плян військової співпраці

Київ (УНІАР). — До столиці України з офіційною візитою прибула австрійська військова делегація на чолі з генеральним інспектором збройних сил Австрії генералом Карлом Майценом.

Австрійську делегацію зустрічав начальник Генерального штабу Збройних Сил України, перший заступник міністра оборони генерал-полковник Олександер Затинайко.

Після урочистої церемонії відбулася офіційна зустріч представників військових відомств обох країн і підписання пляну військового співробітництва між Україною й Австрійською Республікою.

Як зазначив у заяві для журналістів генерал К. Майцен, цей плян охоплює біля 25 заходів з обох боків, які повністю відповідають духові програми НАТО „Партнерство для миру". Він також підкреслив, що такі візити сприяють зміцненню довір'я та безпеки між державами, а відтак ще більше уможливлюють перспективу загальноевропейської безпеки.

Під час візити генеральний інспектор збройних сил Австрії мав відвідати авіаційний науково-технічний комплекс ім. Антонова, Центральний науково-дослідний інститут Міністерства Оборони і покласти квіти до могили Невідомого вояка у парку Слави.

Відбувся 7-ий Конґрес СФУЖО

Торонто (СФУЖО). — В днях 23–26-го жовтня ц. р. відбувся в приміщеннях готелю Колоні 7-ий Конгрес Світової Федерації Українських Жіночих Організацій. Конгреси відбуваються що п'ять років для перегляду праці, намічення напрямів на наступних п'ять років та вибору нової екзекутиви.

Участь у конгресі взяло 59 делегатів з 15-ох жіночих організацій Австралії, Аргентини, Великої Британії, Канади, Німеччини, Польщі, ЗСА, Франції та Швайцарії.

Присутніми на конгресі були численні гості з Канади, ЗСА, України та представники преси.

Святочне відкриття конгресу відбулося 23-го жовтня внесенням українського прапора та прапорів держав, у яких працюють складові організації СФУЖО. Привіт від Уряду України виголосила Валентина Довженко, міністер сім'ї та молоді України. Конгрес вітав генеральний консул України в Торонто Микола Кириченко. Головну доповідь виголосила Райнел Андрейчук, член сенату Канади. В мистецькій програмі участь взяв молодечий хор „Пролісок" з диригентом Михайлом Кравченком і Мирославa Зінь, яка деклямувала вірш Лесі Храпливої-Щур, написаний для 7-го Конгресу. Уступаюча голова Оксана Соколик, відкриваючи конгрес, проголосила конгресове гасло: „Зміцнім діяспору — допоможемо Україні". Вечером проводила Валентина Родак.

На конгресі порушувалися такі теми: „Українська мова — вияв душі нації", „СФУЖО в XX столітті" з підтемами: збереження національної і духової ідентичности, зміцнення українських жіночих організацій, співучасть у закріпленні державности України, співпраця з жіночими організаціями в Україні, майбутнє української культури в діяспорі, „Українська жінка в діяспорі у наступному століттї" з підтемами: родина, кар'єра і професія, „СФУЖО на глобальному рівні", „Акція Вісла". Також доповіді: „Напередодні 50-ліття СФУЖО", „35-ліття журналу 'Українка в світі'" та „Надходяче 25-ліття англомовного видання 'Ukrainian Woman in the World'".

Під час конгресових полуденків виступали почесний член СФУЖО д-р Маруся Бек і консул М. Кириченко.

Окремою частиною програми була презентація книжки „Холмщина і Підляшшя", яку видали Наталя і Іван Даниленки власним коштом і про яку доповідала присутня редакторка книги д-р Валентина Борисенко з Києва. Також була роздача нагородженим перемож-

(Закінчення на стор. 3)

Україна ратифікувала кредитову угоду

Київ(Р. Р.). — Верховна Рада України затвердила ратифікацію кредитової угоди між Україною і Міжнародним банком реконструкції та розвитку.

Зазначену угоду підписано 24-го квітня 1997 року у Вашінгтоні в рамках проєкту підтримки соціяльного захисту. Документ передбачає отримання Україною позики від МБРР на суму 2.6 млн. дол. для автоматизації опрацювання даних у місцевих відділах житлових субсидій, створення системи управління, яка з'єднає місцеві відділи субсидій з управлінням соціяльного захисту населення обласних державних адміністрацій та Міністерством Соціяльного Захисту. Угода Передбачає також професійну підготову фахівців служб житлових субсидій та технічне забезпечення їх діяльности. Позику гаситиметься за рахунок державного бюджету, починаючи з 1-го червня 2002 року й закінчуючи 1-го грудня 2013 року.

Згідно з розрахунками, сума видатків на проєкт підтримки соціяльного захисту становить 3 млн. дол. В тому числі: допомоги від Агенції ЗСА для міжнародного розвитку 300,000 дол. для розробки комп'ютерних програм, навчання фахівців та технічної підтримки проєкту; 0.1 млн. дол. — для забезпечення праці служби житлових субсидій і підготови приміщень.

Верховна Рада України також ратифікувала фінансовий протокол між урядами України і Франції про ґрент на 4.6 млн. франків для фізичного захисту Запорізької Атомної Електростанції (ЗАЕС). Ця сума дорівнює приблизно 1 млн. дол. Ґрент має забезпечити закуп обладнання та оплату за навчання і експертизу. Загальна сума технічної допомоги для реорганізації системи безпеки ЗАЕС сягає 13 млн. франків.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

СКРИВДИЛИ ДІТЕЙ

КИЇВ. — Закон про благодійність і благодійні організації, схвалений Верховною Радою України у вересні заборонив видавати гроші з державного бюджету для благодійних організацій, в тому числі для Фонду Допомоги Дітям, очолюваною Першою лейді України Людмилою Кучмою. Відтепер високопоставлені особи можуть допомагати школам і дитячим садочкам лише в межах отриманих і задекларованих прибутків. Після ухвалення цього закону дружина Президента Людмила відмовилася виконувати уповноваження почесного президента, заснованого її чоловіком фонду „Україна — Дітям", який останнім часом називали фондом „Дружина Президента — дітям". Можливо, на її рішення вплинула і заява на одній з пресових конференцій колишнього міністра юстиції України Сергія Головатого, який є членом Спостережної ради за діяльністю фонду „Україна — дітям", що цей благодійний фонд фінансується з державного бюджету і що подарунки отримують вибрані школи і дитячі садочки, а інші не мають нічого.

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ ПИСЕМНОСТИ

КИЇВ. — Президент України Леонід Кучма 7-го листопада підписав указ про запровадження Дня Української Писемности, який відзначатиметься щороку 9-го листопада, тобто, в день канонізації легендарного Нестора-літописця. Про це повідомив голова Товариства „Просвіта" Павло Мовчан, який є одним з ініціяторів встановлення Дня Української Писемности. В указі Президента сказано, що „встановлення цього свята є визнанням тієї важливої ролі, яку відіграє українська мова в консолідації суспільства". Увечері 9-го листопада, в Українському Домі відбулися врочистості, присвячені Дневі Української Писемности.

ДЕФІЦИТ ЕНЕРГОРЕСУРСІВ МОЖНА ПОДОЛАТИ

КИЇВ. — Науковці Українського Державного Морського Технічного Університету та конструктори Миколаївського акціонерного товариства „Крісталл", яке виробляє електротехнічне обладнання, запевняють, що дефіцит енергоресурсів допоможуть подолати торф, солома, тирса, кукурудзиння, картоплиння, стовбури соняшника тощо. Фахівці винайшли і запустили в дію спеціяльну газогенераторну установку, яка допоможе доставляти енергію для дизельних електростанцій замість дефіцитного дизельного палива. Цю установку легко перевезти до місця складання відпадків. Економісти підрахували, що для переобладнання однієї дизельної електростанції треба не більше 3,000 гривень. Крім того, видатки ці повернуться вже через 6–9 місяців.

ПРЕЗИДЕНТ ЗНОВУ НАКЛАВ ВЕТО НА ЗАКОН ПРО СБУ

КИЇВ. — 10-го листопада Президент України Леонід Кучма наклав повторне вето на закон про Службу Безпеки України. Своє рішення Президент пояснив тим, що за Конституцією розгляд кандидатури на пост голови СБУ та звільнення його з цього не відноситься до компетенції Верховної Ради, а є прерогативою голови держави.

ШАХТАРІ-ІНВАЛІДИ ГОЛОДУЮТЬ

КИЇВ. — 10-го листопада шахтарі-інваліди з Горлівки на Донеччині продовжували голодування перед Адміністрацією Президента, розпочате 28-го жовтня 1997 року. З 95 голодуючих залишилося лише сім, які, за словами лідера протестуючих Сергія Терехіна, голодуватимуть до самого кінця. „Нам все одно де помирати, дома, чи тут — перед президентським палацом. Так тут, хоч люди побачать",— заявив С. Терехін. Головною вимогою шахтарів є повернення заборгованих платень шахтарям-інвалідам. С. Терехін повідомив, що під час голодування відбулась зустріч з міністром вугільної промисловости Станіславом Янком, який заявив, що до прийняття бюджету на 1998 рік їхні проблеми не вирішуватимуться.

„ГРОМАДА" ПІДТРИМУЄ РІШЕННЯ ПАРЛЯМЕНТУ

КИЇВ. — Президія всеукраїнського об'єднання „Громада" оприлюднила заяву, у якій сказано, що „Громада" підтримує рішення Верховної Ради України щодо підвищення мінімальної суми пенсій з заробітків. Водночас заяви Уряду „Громада" вважає „антиконституційними".

У СВІТІ

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ПОГРОЗИ ІРАКУ, що стрілятимуть в американські розвідчі літаки типу У-2, у понеділок, 10-го листопада, ці літаки відновили свої полети над Іраком і без будь-яких перешкод виконали своє завдання. Тим часом до Ню Йорку на зустріч і розмову з генеральним секретарем Організації Об'єднаних Націй прибув Тарік Азіз, заступник іракського прем'єр-міністра, який впродовж дня перед репортерами засобів масової інформації кидав різними звинуваченнями в сторону ЗСА, а вкінці назвав секретаря Державного департаменту Меделин Олбрайт брехуном. Після зустрічі з Т. Азізом генеральний секретар ООН Кофі Анан сказав, що на жаль іракський достойник „ не дав мені сподіваної відповіді". На думку аналітиків, своєю поведінкою супроти ООН і ЗСА Ірак втратив прихильність багатьох країн.

ПІСЛЯ ДВОТИЖНЕВОГО СТРАЙКУ, котрий не здобув жодних успіхів для учителів, а радше залишив недобрий посмак серед батьків дітвори, вчителі канадської провінції Онтаріо вирішили повернутися до праці у понеділок, 10-го листопада. Учительські профспілки заявили, що шукатимуть інших шляхів, щоб боротися з урядовим законом освіти, метою котрого є зцентралізувати контролє освіти в провінції. Остання профспілка учителів середніх шкіл з 35,000 членством у неділю, 9-го листопада, вирішила долучитися до рішення чотирьох інших профспілок і повернутися до праці. Цей страйк стримав шкільні заняття 2.1 млн. дітей.

В АМЕРИЦІ

У ПОНЕДІЛОК, 10-ГО ЛИСТОПАДА, Сенат одноголосно схвалив шестимісячну допомогу стейтам на суму 9.7 блн. дол. для направ доріг, проїздів і програм безпеки. Ця допомога є тимчасовою тому, що законопроєкт про федеральну допомогу стейтам, призначену для направи та утримання доріг вигас цієї осені, а новий буде схвалено щойно наступного року. Ця допомога дасть кожному стейтові 50 відсотків призначених для нього на 1997 рік фондів для полагодження згаданих справ пов'язаних з утриманням мережі доріг в країні, котра є дуже важливою не тільки для пересічних громадян, але в першу чергу для економіки країни. Це рішення також мусить бути затверджене ще Палатою Репрезентантів.

СПРАВА АНГЛІЙСЬКОЇ „О ПЕЙР", 19-річної Луїз Вудвард, яку лава присяжних 30-го жовтня визнала винною у вбивстві восьмимісячного Меттю Іппена, в понеділок, 10-го листопада, закінчилася для всіх зовсім несподіваним оборотом. Найперше суддя Гіллер Зобел, відкинув рішення лави присяжних і назвав її звинувачення ненавмисним вбивством, а тоді засудив її за той злочин на 279 днів ув'язнення, котрі вона вже відбула від часу свого перебування в тюрмі очікуючи звинувачення, розправи і присуду. Іншими словами Л. Вудвард вийшла з судової залі вільною людиною. Це майже 180 ступеневе повернення справи в користь підсудної з радістю привітала оборона, її батьки та прихильники по обидвох боках океану. Розчарованими та огірченими залишилася прокуратура та батьки М. Іппена, котрі це рішення віддадуть до апеляційного суду.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc.

at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J.07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA: (973) 292-0900

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли.

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Parsippany, NJ

Фльоти подружили, але у війську — проблеми

Незабаром після відомих українсько-натовських навчань „Сі Бріз-97", проти яких так протестувала Росія, відбулися українсько-російські навчання „Редут-97". За деякими повідомленнями, вони були не дуже успішними для української сторони. Експерти пояснили, що в цьому винні не пілоти, а застарілі ракети і непридатна техніка.

В останні три дні жовтня відбулися ще одні українсько-російські навчання, миротворчі. Тобто за таким же сценарієм, як „Сі Бріз-97". А заки моряки до них готувалися, московські газети писали, що ці навчання слід розглядати не лише як миротворчі, а як „військові навчання двох країн, що розв'язують завдання колективної оборони морських рубежів". За висновками російської преси, „обидві слов'янські країни стурбовані зростанням військово-морської могутности Туреччини". Писали і про те, що українська фльота перебуває „в зародковому стані", отож навчання допоможуть їй набути певного досвіду. Командуючий російської Чорноморської фльоти адмірал Віктор Кравченко на одній з пресових конференції сказав: „Навчання покажуть, що третім країнам у Чорному морі робити нічого". Він також підкреслив, що завдання Чорноморської фльоти — „вирвати Україну з обіймів НАТО". А спільні навчання запропонував назвати „Братство по зброї-97".

Довелося українським генералам та адміралам настояти на іншій назві — „Фарватер миру-97" — пояснювати закордонним журналістам, що це не військові маневри, а миротворчі навчання, які не є противагою навчанням „Сі Бріз-97", а навпаки, вони відповідають духові й цілям програми НАТО „Партнерство для миру". Генерал Іван Біжан запевняв, що українсько-російські навчання „не слід розглядати як початок спільних військових дій в реґіоні Чорного моря".

Навчання 29-31-го жовтня були більш вдалими. Командувач Військово-морських сил України Михайло Єжель задоволений не лише успіхами моряків, а й тим, що Росія цими навчаннями визнала існування української фльоти. Адже ще недавно віцеадміралів Бориса Кожина і Володимира Безкоровайного російські командуючі називали зрадниками, націоналістами, бандерівцями, а українські моряки постійно перебували під шаленим тиском імперської пропаганди, що дві фльоти на Чорному морі ніколи не співіснуватимуть.

Та ось президенти двох держав наказали фльотам подружитися і це принесло успіх. Моряки обидвох сторін стомилися від бездіяльности і хаосу. Нарешті на них звернули увагу їхні президенти. Задоволені моряки і спільними навчаннями, і поліпшенням відносин.

Тільки українські старшини стурбовані. Переходячи з російської армії в українську, вони надіялися, що в Україні швидше відбудеться реформування армії, швидше буде викорінено аморальність та злочинність, що панувала в совєтських військах. Але вони помилилися. На шостому році державної незалежности українська армія все ще діє за союзними документами бойової готовости і в ній панує ще більший розгул успадкованої дідівщини, чинопоклоніння, крадіжок, байдужість вищих начальників до підлеглих тощо.

Сталося це тому, що старші офіцери, часто відряджені з Росії ще в імперські часи, залишилися на своїх постах. Їм лишалося кілька років до пенсії, отож вони не були зацікавлені щось міняти, щоб спокійно дослужити. І тільки тепер, коли вони поволі відходять на пенсію, з'являється надія на початок реформ у військах. Це завдання цілком лягає на плечі молодих офіцерів, яким залишили не армію, а руїну.

Сьогодні вони занепокоєні, що виборча кампанія поглине всю увагу державних керівників, і вони знову надовго забудуть про армію, у якій і так панує ностальгія за минулим. Адже в імперські часи для армії виділялося величезні гроші, військовики були в пошані. А служити в Україні як в армії, так і у фльоті виявилося набагато важче і зовсім невидгіно. Старшини залишилися без житла, зарплатня мізерна, техніка непридатна.

Військові навчання дисциплінують, підвищують патріотизм, але водночас показують партнерам і всі слабості. Отож українських старшин дуже непокоїть злиденний стан армії, який не може не впливати і на моральний стан.

Ярослав Гайвас

ДОБА ПЕРЕЛОМІВ

Від довшого часу, і не лише серед високих світових інтелектуалів і тієї спеціяльної верстви вчених, які називають себе футурологами, триває мова про настаючий час великих переломів в житті народів і людей. Трапляються серйозні наукові праці, але не раз також фантазії, яким удавалося передбачити зовсім несподівані речі у нашому житті. Одначе те, що діється на наших таки очах, — це вже не передбачування, калькуляції про майбутнє і теоретичні обрахунки, але факти.

Переломові факти і акції

Звичайно початком сучасного маршу у майбутнє вважають розвал Совєтського Союзу. Одначе розвал московської імперії тим великим позитивним кроком уперед не був, це було тільки скасування найбільшої перешкоди, що бльокувало шлях до побудови навого світу. А саме перебудова складається з цілого ряду переломових фактів і акцій, які творять поодинокі сходинки і стіни майбутнього. До тих найновіших переломів, що почалися літом цього року, належать події в південносхідніх азійських державах, які вже від років творили своєрідні „господарські чуда". Ці „чуда" стосувалися не тільки господарства, економіки, але в не меншій мірі зрушували всі відтинки національного життя. А коли прийшов їх фінансовий крах, то дуже скоро виявилося, що вони органічно пов'язані з усім світом і їхні удачі чи невдачі заторкують різні країни. Спочатку експерти вважали, що фінансовий крах, який почався в Таїланді та Маляйзії, а потім охопив Індонезію, Філіппіни та інші, накінець відбився важким відгомоном в різних частинах світу, буде обмежений. Труднощі, які опанували ці поодинокі країни, стали епідемією, що потрясла Південною Америкою, вдарила по ЗСА, Австралії, навіть Росії. При цім виявилося, що давній співчинник в фінансовому житті, а саме приватні спекулянти, посіли такі потужні фінансово-грошеві засоби, що можуть великою мірою втручатся в національну економіку, і то немалих країн.

Грошеві спекулянти в історії людського роду — явище не нове. Біблія подає, що молодий Ісус Христос виганяв міняйлів з храму. Але в наших часах це явище виросло до несподіваних вимірів. Статистика подає, що спекуляція грішми приватних осіб в десятки разів перевищує обіг товарів. Спекуляція грішми не створює ніяких нових вартостей, а коли тут чи там може посприяти господарському життю, то тільки для того, щоб вбитися в сили і створити ще кращі умови для своєї остаточної цілі, тобто персональних зисків.

Прикладом таких великих спекулянтів в наш час став американський громадянин мадярського походження Джорджд Сорос. Спочатку досить стримано говорили й писали про це, але тепер на кожному кроці загальні й економічні засоби масової інформації аналізують його діяльність. Сорос у різних своїх фондах розпоряджає сумою до 20 блн. дол. і має чимало менших співробітників, які помагають йому збільшувати зиск. В наслідок атак, які почалися на нього з боку різних державних і господарських чинників, він велику частину своєї уваги переніс на Росію, перекинувши туди два блн. дол. та задеклярувавши майже 500 млн. дол. на здоровельні, навчальні та інші завдання. В ЗСА він, як і інші спекулянти, має певну підтримку, бо цього вимагає зобов'язуюча тут доктрина беззастережного лібералізму і загальне переконання, ще спекулянти виконують позитивну ролю в господарсько-фінансовому житті. В останньому краху, що прокотився різними країнами і біржами, фонди Сороса втратили понад два блн. дол. Це становить 10 відс. диспонованих ним сум. Ті його втрати й атаки проти нього можуть у чималій мірі спричинити в різних країнах нові форми контролі над грошевою спекуляцією. Які це наслідки матиме, якщо це остаточно вдасться перевести в життя, покаже час.

Зміна політики щодо Китаю

Приватні капітали й ініціятиви тепер нерідко відіграють ключеві ролі в різних державних і міждержавних акціях. Останньо виявилося це дуже плястично в ЗСА у зв'язку з перебуванням у Вашінґтоні президента Китаю Жіянґа Земіна. Велика частина американської публічної опінії є проти зближення і тіснішої співпраці з комуністичним Китаєм, і Президентові Клінтонові довелося з тим рахуватися. Це є, власне, один з тих переломових моментів, коли суспільні чинники та окремі громадяни не через своїх вибраних представників до законодавчих органів, але й безпосередньо намагаються добиватися здійснювання своїх дезидератів. Випадок з Китаєм був у цьому сенсі яскравою демонстрацією на американському терені. В той час, коли Президент Клінтон провадив ділові розмови зі Земіном про наладнання тіснішої співпраці, численні організації, навіть близькі до Адміністрації, влаштовували масові вуличні й інші демонстрації проти сучасного Китаю і його уряду, очоленого Земіном.

Приїзд Земіна до ЗСА і ревізита Клінтона до Китаю є великим переломом в американській зовнішній політиці. Згадаймо, що 1995 рік був роком поважних загострень між цими двома великими державами. Президент Клінтон плекав тоді якнайближчі стосунки з Росією і з російським президентом Єльцином. Були надії перетворити Росію на тривалого союзника ЗСА. З другого боку, саме тоді американська дипломатія гадала, що внутрішнє становище в Китаї розвивається так само, як у Росії при кінці 1980-их і на початку 90-их років. В дійсності в обидвох випадках події пішли по зовсім іншій лінії розвитку. Росія почала творити антиамериканські бльоки та порозуміння, а Китай взявся стабілізувати й зміцнювати внутрішні відносини та владу, очолену Земіном. Не міг цього не бачити Президент Клінтон, якого калькуляції ішли в протилежному напрямі. Отже, Клінтон мусів ревідувати свою світову політику і приготовляти перелом, який остаточно визрів і завершився приїздом Земіна до ЗСА. Цього не хотіли й не могли зрозуміти ті американські кола, які мали свої претензії до Китаю та політичні нарікання за китайську політику на Близькому Сході і підтримку Китаєм арабських держав. Одначе для Вашінґтону виходу не було і він мусив враховувати американські інтереси і творити таку світову ситуацію в азійському і тихоокеанському просторі, яка була б вигідною для майбутніх американських потреб.

Европа має свої інтереси

У висліді розвитку подій у світі та започаткованого нового укладу сил ЗСА потребують Китаю, а Китай потребує ЗСА. Хоч в зустрічах обидвох президентів, згідно з доступними інформаціями, йшлося головно про економічні й технологічні потреби й проблеми, в дійсності мова стосувалася багато ширших питань та завдань. Америці потрібні не лише китайський й азійські ринки, їй треба якщо не приязних, то принаймні не ворожих сил у тому обширі. Европа не хоче і не може далі плисти у фарватері американських плянів і потреб, настали умови, в яких европейські народи потребують зовсім незалежних шляхів у майбутнє, не завжди ідентичних з американськими.

Публічною опінією потрясли інформації, що Франція, співзасновник НАТО і Европейського союзу, почала тісну співпрацю з Росією та Іраном у справах Близького Сходу, що йде всупереч американським інтересам. Назріває там болючий для Америки та її союзників перелом. Вже після цього вибухла криза на відтинку Іраку. Фактично розпався союз, організований Вашінґтоном, у висліді якого Америка перевела вийнятково успішну воєнну операцію проти режиму Саддама Гуссейна. В постаючому новому конфлікті три постійні члени Ради безпеки ООН, які мають право вето в ній, зайняли радше прихильну Іракову поставу. Доконали цього Франція, Китай і Росія. ЗСА аж ніяк не можуть піти самі на збройний зудар проти Іраку, хоч найвищі чинники у Вашінґтоні погрожували. Навіть якщо ще цим разом удасться змусити Ірак до відступу, раніше чи пізніше прийде нова подібна криза, яка не мусить закінчитися успіхом для Вашінґтону. Причиною тих криз і конфліктів є життєві інтереси не лише Ірану, чи Іраку, але й Франції, Китаю та інших держав.

Значить, ЗСА мусять шукати не лише нових засобів і метод, але й нових концепцій та підходів у розв'язуванні більших конфліктів і супуречностей. Найкраще відбив це Джеффрі Сакс, професор Гарвардського університету, недавній дорадник незалежних держав і Росії. Професор Сакс відзначився своєю незалежною поставою у справах змін у тих державах і, на відміну від численних інших таких високих дорадників, ані не шукав особистих користей, ані не займав партикулярних позицій. Він у статті „Фальшива

(Закінчення на стор. 3)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Ще про Н. Сомко

У числі з 25-го вересня появився у „Свободі" допис-некролог Ігоря Лесика п. з. „Надія Сомко — мисткиня Соняшної України", яка упокоїлася у Бозі 6-го вересня ц. р. Автор подав у цьому дописі цікавий життєвий шлях цієї талановитої людини, її творчу участь у нашому українському, а також американському, мистецькому житті, але, помимо його найкращої волі вшанування постаті Надії Сомко, подав деякі неточні інформації, які цим листом хочу виправити.

Він пише, що Надія Сомко запроєктувала пам'ятник Тарасові Шевченкові у Вашінґтоні, однак той пам'ятник був запроєктований відомим нашим скульптором Леонідом Молодожанином, який проживає у Канаді. Є правдою, що Надія Сомко разом зі Сергієм Макаренком брали участь у конкурсі проєктів пам'ятника Т. Шевченкові у Вашінґтоні, до якого приступило 17 українських мистців, а проголошення жюрі відбулося 14-го липня 1962 року, рішенням якого першу нагороду отримав Л. Молодожанин, другу нагороду отримав Андрій Дараган, а Сергій Макаренко і Надія Сомко отримали відзначення.

Зараз після цього коментаря І. Лесик написав, що Н. Сомко проєкт української православної церкви ім. Святих Апостолів Петра і Павла на оселі „Верховина" є першим в історії церковного будівництва Божим храмом, запроєктованим жінкою. Тут знову слід згадати, що цей згаданий проєкт був зроблений не Надією Сомко, але архітектом Іваном Жуковським. Я мав приємність співпрацювати з архітектом Жуковським над кількома проєктами і багатократно чув щирі вислови признання від відвідувачів церкви свв. Апостолів Петра і Павла на „Верховині", і цей прекрасний Божий храм справді заслуговує на особливу увагу. Розуміється, ті щирі вислови признання радували архітекта Жуковського, бо він побачив, що його професійний архітектурний твір отримує належне признання. Між іншим, була надрукована карточка з світлиною проєкту цієї церкви, з підписом І. Жуковського як архітекта. Цю карточку я маю в моїй колекції.

Н. Сомко була мистцем високого рівня, але, оскільки мені відомо, архітектом вона не була, мимо того, що як пише І. Лесик, колись була ученицею відомого мистця і архітекта Василя Кричевського. В. Кричевський був архітектом-мистцем, але він не був університетським професором.

Творчість Н. Сомко має широкий діяпазон мистецьких заінтересувань та напрямків, а також, як пише І. Лесик, вона зуміла відобразити почуття національної гордости і безмежну любов до України. У моїй вітальні я маю гарну велику картину мисткині Н. Сомко, яка називається „Три Марічки", і я держу цю картину на почесному місці.

На закінчення, хочу сконстатувати, що стаття-некролог І. Лесика про життя покійної Надії Сомко написана цікаво і тепло та, крім повище наведених неточностей, заслуговує на увагу.

Любомир Калинич
Ірвінґтон, Н. Дж.

Емілія Турковська

Не втрачай надії! Усміхнися! Зараз — вечір...
Але ж завтра — день!
Розкажи все Богу, помолися!
З пастки ночі вийдеш, як олень!

Вечір той відлине, як вітрильник,
забере з собою чорний жар,
Нас розбудить бджілка, як будильник, квітка нам подасть
на стіл нектар...

Попливе, сховавши в роті зірку,
в рідну річку кулеокий сом...
Та хіба ж цей світ нас переможе, коли сторож —
Янгол під вікном?!

Д-р Володимир Соханівський

Проща до Люрду, Фатіми та Святої Землі

III

Фатіма

Після Люрду метою нашої прощі була Фатіма — місце появи Пресвятої Діви Марії бідним і побожним португальським пастушкам в 1915 році. Одна з них ще живе. Лючія, одна з тих дівчат, оповідала: „Як ми тільки почали молитися, побачили перед нашими очима постать, неначе статую жінки, зроблену зі снігу. Вона висіла в повітрі над деревом і була неначе прозорою в проміннях сонця. Ця поява сталася тричі. Віддаль не була більше півтора метра. Вона просила молитися на вервиці за навернення грішників і Росії та за закінчення війни".

Культ Фатімської Богоматері почався 13-го жовтня 1917 року і все сильнішав з часом. Над місцевістю Фатіма видніє Фатімська Базиліка з 65-метровою вежою, всередині багато фресок великої релігійної сили і естетичного значення. Мадярські еміґранти створили тут емоційно вражаючі 14 стацій Хресної Дороги. Наша українська Св. Літургія і пісні у честь Пречистої Діви Марії пролунали тут також щиро і зворушливо!

Свята Земля

Можливо, є різні думки щодо цієї назви — Свята Земля. Навіть землю, з якої людина походить, вона може називати святою. Але палестинська земля — свята для всіх людей, для всього людства. Батьківщина Ісуса Христа є нашою спільною духовою батьківщиною.

Палестина або сьогоднішній Ізраїль — це невелика країна. Зате вона мала величезний і непроминаючий вплив на мислення, ідеї, етику та вірування людства. Тут побачило світ Святе Письмо — біблія Старого і Нового Завіту. Немає іншої такої книги, щоб була б більш розповсюдженою та перекладеною на всі мови світу. Біблія є взагалі найкращою літературою, під кожним оглядом, для всіх людей. Не тільки християни, але багато неупереджених вчених вірить, що Біблія надхнена Богом. Це ж біблійна історія каже, що коли Бог хотів випробувати Авраама, пращура жидів, чи він справді послушний Йому, то звелів Авраамові вбити свого сина. Авраам вже підніс свою руку з ножем, щоб убити сина, як тут зявився ангел і стримав його руку. І сказав Бог: „Не простягай рук твоєї на хлопця, не чини йому нічого! Тепер бо знаю, що ти боїшся Бога, що ти не щадив свого сина, свого єдиного, для мене". Це ж тут, на горі Синай, Бог дав десять заповідей. Це ж країна вибраного народу, що дав Мойсея, який вивів жидів з неволі єгипетської. Це той Мойсея, чиє подвижницьке життя вибрав наш Іван Франко за тему свого знаменитого літературного твору. Це ж тодішний народ Палестини дав людству Єдиного Бога, бо в тодішному світі вірили в різних божків. А тут, у Палестині, жили пророки, Божі інструменти, „Божі уста". Вони говорили про речі, які диктував Бог.

Безперечно, ми відвідували Вифлеєм і Єрусалим. Єрусалим — це святе місце для жидів, християн і мусулман. Єрусалим є положений на захід від Мертвого моря і 35 миль на південь від Середземного моря. Єрусалим є одним з найстарших міста світу та має багатотисячну історію. В 1917 році британці зробили його столицею Палестини, у 1947 році ООН зробила його міжнародним містом, в 1948 році його поділено між арабами (Йорданом) і жидами, а під час арабсько-жидівської війни 1962 року перейшло під опіку Ізраїля.

У Фифлеємі народився Ісус. Імператор Константин збудував над печерою Різдва базиліку, яка тепер називається Церквою Різдва, її відвідують прочани всього світу.

Летовище тут було справді найкраще, вигідне, модерне, з охолоджуванням. Землі тут гористі і скалисті, повно пісковин, пустель. Подекуди видно трави для випасу овець тощо. Видно і родючі місця, інколи сади оливкових дерев, помаранч. Тут і там лани пшениці. Спіритуальним центром жидівства світу є гора Сіон, старозавітня цитаделя жидівської духовости. Тут є і Мур Плачу, найсвятіше місце жидів, де навіть у той день, коли ми були там (субота), не можна було зробити світлини чи відео. Крім їхніх традиційних молитов під муром, вони також вкладали між шпаринки каменів муру записки, прохання, просьби. Пригадувалось, що в Квітну неділю перед страстями сюди проходив Христос, Якому кидали квіти під ноги і гукали: „Осанна! Осанна!". Ми відвідали місце, де відбулася остання Свята Вечеря, Гетсиманський суд, страсті.

Ночували у прекрасному готелі біля Галилейського моря. При вході нас погостили смачним помаранчевим соком. На видному місці цього готелю було написано англійською мовою: "And they shall beat the swords into plowshares and their spears into pruning hooks. Nation shall not lift up swords against nation, neither shall they learn war any more".

Безсумнівно, що повища цитата всім подобається. Цього ми бажаємо Канаді, Америці і Україні та всьому людству.

Ми почувалися якось щасливо на човні, що плив спокійно по Галилейському морі. Тут понад тисячі літ тому плив Ісус зі своїми апстолами. І була така буря, що навіть св. Петро настрашився. Він тоді мав щастя, що Ісус своєю Божою силою втихомирив море і навіть ходив по воді. Недалеко звідти впливає річка Йордан, а далі є церква Блаженств. Бували ми також у Капернаумі, де Ісус покликав апостолів і творив чуда. Не забули також про Назарет, де жив Ісус і Його мати Марія. При одній із базилік є молитва „Богородице Діво" різними мовами світу. Українською також, і на досить видному місці.

Справді було багато що бачити, передумувати. Це залишиться на ціле життя для медитацій, шукання наук і розуміння та відчуття релігії і віри, а передусім —молитов і ласк Божих. В повній покорі треба прислухуватися до голосу, що вже понад дві тисячі літ говорить: „Прийдіть до Мене всі струджені і обтяжені, і Я спочинок дам вам". (Мат. XI-28).

Нове видання про голод 1932 - 33 років

Парсиппані, Н. Дж. — Видавництво М.П. Коця у 1997 році видало книжку „Чорні жнива“ про голод 1932-33 років у Валківському та Коломацькому районах Харківщини. Книжка невеликого формату з чепурною обкладинкою, надрукована у київському Видавництві „Лоґос“ тиражем 1,000 примірників. Передова, вступ, упорядкування, примітки іменний та географічний покажчики — це праця Тамари Поліщук. Художній редактор О.Суховерков, технічний редактор М.Чабан, коректор Є. Михалець.

На 365 сторінках читач знайде прецікаві документи, спогади та свідчення поодиноких осіб, які пережили це страхіття, а крім того в книжці також поміщено поіменний список тих, які померли під час, або в наслідок цього голоду.

Видання цієї документальної книги фінансували: М. Коць — член Ради Асоціяції дослідників голоду-ґеноциду 1932-33 років в Україні, представник Ради Асоціяції у ЗСА (діяспорі), Фундація ім. Марії й Олександра Семененків при Східньоевропейському Дослідному Інституті ім. В.К. Липинського у Філядельфії (ЗСА), призначена на праці з новітньої історії України, зокрема голоду-ґеноциду 1932-33 років, і Східньоевропейський Дослідний Інститут ім. В. К. Липинського у Філядельфії.

Книжку, котра коштує 14 дол., можна придбати висилаючи замовлення разом з чеком виписаним на Holodomor на адресу M.Kots, P.O.Box 33, Lexington, N.Y. 12452.

Д. Корчинський...

(Закінчення зі стор. 1)

УНА у своїй програмі першочерговим завданням ставить економічне, культурне, військове домінування України у Центральній та Східній Европі, ліквідацію податкової адміністрації, реорганізацію Збройних Сил України у професійну армію, скасування всіх видів експортного мита та індикативних цін, фінансування державних медичних програм, відновлення на праці науковців, „викинутих на вулиці антинародним режимом”, виплату зарплатні, пенсій та стипендій.

У виборах депутатів України УНА боротиметься „за лівий електорат південної та східної України”, зазначив голова УНА О. Вітович. За його словами, УНА не буде суперницею інших партій, оскільки вони мають надто вузький електорат; УНА стоїть на позиціях „націонал-солідаризму і вестиме боротьбу за національну ідею в чистому вигляді”, — пояснив Д. Корчинський і додав, що в разі приходу УНА до влади „зміни будуть швидкі й радикальні”.

Храмовий празник і відкриття ювілейного року в 25-ліття парафії Покрови Пресвятої Богородиці в Пармі

Дня 26-го жовтня українська католицька церква Св. Покрова Пресвятої Богородиці в Пармі відсвяткувала одночасно два торжества: Храмовий Празник і 25-літній ювілей парафії. Святкування почалися о год. 10:30 ранку процесійним походом з церкви, на чолі в Владикою Робертом, священиками, хоругвами та зібраним народом, аж до в'їзду з вулиці на Свято-Покровську посілість, де Владика Роберт поблагословив хрест і ікону. Згодом учасники подалися назад до храму. Архиєрейську Божественну Літургію відслужив Владика Роберт при співслуженні чотирьох отців і диякона. Співав мішаний хор при церкві, якого диригентом є Роман Турчин. Св. Апостола заспівував відважно молодий хлопчик Михась Міґелич, а змістовну проповідь виголосив сам Владика Роберт. Він подав вкоротці обставини, які зумовили створити цю патріяршу церкву і яка базується на началах Патріярхату та притримуванням старого Юліянського календаря та наших древніх традицій. Владика підкреслив такі вагомі євангельські прикмети, як любов до Бога і ближнього, взаємне вирозуміння і пошану та духа єдности. Ми, українці, розсіяні по всіх континентах світу, виростали серед різних умовин та обставин, але все пам'ятаймо, що ми походимо з того самого кореня, і це нас повинно єднати та консолідувати. Владика згадав і про минулих душпастирів Свято-Покровської парафії. Владика хвалив теперішнього пароха о. Чировського за його душпастирську працю, згадав і про новоприїжджих наших людей з України, які переважно горнуться до Свято-Покровської парафії. З ними треба співпрацювати і дати можливість показати їхні таланти в різних аспектах. Владика торкнувся і плянів побудови нової церкви Свято-Покровської парафії, висловив своє задоволення і заразом благословення з того приводу та сказав, що ще Патріярх Йосиф Сліпий недвзозначно висловився за здвигненням храму. З рамени президії та Управи Свято-Покорвської парафії вже створився будівельний комітет.

В церкві можна було зауважити між присутніми також парафіян з інших наших церков, а також число парафіян з українського павославного собору св. Володимира в Пармі. По Службі Божій почалася друга частина торжества: ювілейний бенкет, мистецька та розвагова частина і забава. Треба згадати, що з нагоди тих торжеств було видано друком естетичну програму, виконану парафіянкою Оксаною Коваль. Дальше в програмі слідували поодинокі точки ефективно проведеної імпрези. Ювілейний бенкет відкрив о. парох Чировський, а опісля церковний хор відспівав набожно Празничний тропар і „Отче наш”.

Обряд освячення виконує Владика Роберт Москаль.

Благословення празничної трапези довершив Владика Роберт. Привіт від нововибраної управи Парафіяльної Ради виголосила радна Ольга Міґелич. Святочне слово виголосив о. крил. Іван Кротець, парох українського католицького собору свв. Володимира і Ольги в Чикаґо, братньої патріяршої церкви, яку оснував Патріярх Йосиф у 1968 році. Цей собор може служити прикладом до наслідування в кожному аспекті. Довголітнім парохом собору був незабутний о. митрат Маріян Бутринський. В своїй промові прелеґнт нав'язував до думок Владики та заохочував до побудови храму. Чверть століття — це якраз відповідний час до застанови і духовної оборони. Треба згадати, що на залі було п'ять журналістів з України, які якраз перебувають у ЗСА. Вони сиділи в товаристві голови УЗО Великого Клівленду, мґра Василя Ліщинецького. Одна з журналісток, в імені інших, вітала це свято і бажала успіхів. О. парох Чировський зачитав листу привітів, які наспіли від багатьох священиків, а також організацій: УЗО, Пласт, СУМ і СУА.

Мистецьку програму почато піснею „Молитва” (слова Завадовича, муз. Марії Помірчої). Виконавцями були діти в гарних вишиваних строях, які під професійним проводом М. Помірчої з України виконали надзвичайно ефективно співи та діточі хороводи. М. Помірча, це співачка, дириґентка і композиторка, дуже талановита, а головне, що зуміла в так которкому часі вивчити маленьких діточок співати пісень, танцювати. Вона відспівала гарним голосом „Оранта, Маріє!”. Опісля ведуча програмою Наталя Кріслата-Ліщинецька продеклямувала вірш Романа Завадовича „Ввійдім у храм”. Далі д-р Олег Махлай, в супроводі власної гри на бандурі, відспівав набожно кобзарський старовинний кант „О, Пресвята Мати!”, а його брат д-р Тарас виконав на бандурі твір „Львівські фраґменти”. На закінчення оба брати Махлаї співали „В'язанку українських пісень”. З черги діти під проводом М. Помірчої виконали „Світанок”, муз. М. Помірчої. Фортепіянове сольо „Українська думка”, муз. Прісовського, виконала молода піяністка Оленка Ґудз. Хлопчики Свято-Покровської парафії Михась Міґелич і Ромчик Коваль80 писувалися відважно в „Як мандрували козаки”, „Іржавець” , Т. Шевченко. Дальше слідували „Час і пора”, „Гуде, плеще злива” та „Осінь”, де і виступала з дітьми Реня Кость. Діти виступали в гарних строях, а публіка захоплено сприймала їхні виступи довготривалими оплесками. При кінці мистецької частини о. парох Чировський згадав і про піонерів та громадян, які жертвували свої таланти та прцю для добра Свято-Покровського осередку і передав слово секретарці Софії Бурій, яка вклала левину частку праці в зорганізування того торжества. С. Бура сказала, що за вклад праці, передовсім на журналістичному полюсі, з нагоди ювілейного року відзначено грамотою признання та вдячности Володимира Боднара. Писемну грамоту вручив йому о. парох. При цьому С. Бура згадала батька В. Боднара, о. крил. Евгена Боднара та підкреслила його вірність патріяршим ідеям. В розваговій частині імпрези слід згадати виступ знаного жіночого вокального тріо „Мальви”, в особах Зірки Шоколюк — сопран, Христі Сивої-Глабще меццо-сопран і Ганна Келлер — альт, при фортепіяні Маріяна Комічака. Вони відспівали, як звичайно, дуже мулозвучно пісні „Черемшина”, „Лети, тужлива пісне”, Весоловського, „Любисток”, муз. Юрківа, „Марічка” і „Не ламай калину”. До танців приґравав Остап Стахів. Програма була довга, але дуже різноманітна, колоритна та будуюча. Належиться признання і подяка, передовсім, президії та управі Свято-Покровської парафії на чолі з о. Чировським та всім батькам і матерям маленьких діточок, які мусіли їх привозити на проби, годинами вичікувати та опісля відвозити домів.

Ті торжества були абсолютно конструктивною подією і залишаться в наших серцях і пам'яті. Годиться побажати успіхів Свято-Покровській парафії і в її змагу до кращого на прохвалу Бога, для добра нашої церкви і народу.

Володимир Боднар

Доба...

(Закінчення зі стор. 2)

медицина для Азії” написав, а відноситься це не тільки до азійських країн, але й до інших, що опиняться у подібній ситуації: „Азійський реґіон потребує більше творчих політичних заходів... комплекс (застосованих заходів) може доконати більше шкод, як добра, перетворюючи монетарну кризу в руйнуючий економічний розвал”. Поширив цю думку секретар Департаменту фінансів ЗСА Роберт Рубін: „Ці країни є не тільки ринками для американських експортерів, але є також вирішальні в наших заходах, спрямованих на розвиток, мир і добробут у всьому світі”.

ДАТА АРЕШТУ

В мою статтю „95 ліття Г. Костюка” („Свобода” з 28-го жовтня 1997 року) закралась — з моєї вини — маленька помилка. Проф. Костюк звернув мою увагу на факт, що його арештували не 1936 року, як це сказано в моїй статті, а точно 25-го листопада 1935 року. Прошу вибачення і в проф. Костюка, і в читачів щоденника, що я повірила газетній інформації, і, поспішаючи, не перевірила її у достовірних джерелах. — **Марта Тарнавська.**

Без української мови і книжки — не буде й української дитини!

Відбувся...

(Закінчення зі стор. 1)

цям 25-го Літературного конкурсу СФУЖО ім. Марусі Бек книжки вибраних нагороджених творів конкурсу „Чорний біль Чорнобиля”.

Всі звіти складових організацій, представниць до ООН, референток та екзекутиви були видруковані в „Конґресовій книзі”.

На святочному бенкеті привіт від Президента Л. Кучми прочитав амбасадор України в Канаді Володимир Фуркало. Привіти від прем'єр-міністра Канади, ієрархів Українських Православної та Католицької Церков та багато інших прочитала керівник вечора Марія Шкамбара. Від СКУ конґрес вітав д-р Дмитро Ціпивник. Головну промову виголосила В. Довженко, в якій представила сучасний стан української жінки, родини та молоді в Україні.

„Зорганізоване жіноцтво діяспори — це велика сила. Завдячуємо СФУЖО, що в Україні створено Міністерство Сім'ї та молоді... Вірю, що у співпраці зможемо багато осягнути”, — сказала міністер.

Проф. В. Шелест, голова жюрі 26-го Літературного конкурсу СФУЖО ім. Марусі Бек на тему „Передаймо нащадкам наш скарб — рідну мову” проголосив висліди конкурсу.

У своїй короткій промові новообрана голова О. Соколик підкреслила, що найголовнішим завданням нової Екзекутиви буде знайти балянс-середину, як сконцентрувати наші зусилля, щоб якнайкраще допомогти закріпити Україну та зміцнити наші організації, наші Церкви в діяспорі та затримати нашу національну ідентичність.

Під час бенкету було надане почесне членство СФУЖО Христині Навроцькій, Дорі Рак, Марії Калимін та Ярославі Шереметі. Признання за винняткову працю дістали Мая Ґрудка, Наталія Даниленко, Леся Дяківська, Володимира Лучків, Ірина Руснак, Ніна Строката-Караванська, Аріядна Стебельська, Марія Шульба, Оля Ставнича, Ірина Куровицька, Руслана Вжесневська та Зеня Кушпета.

В мистецькій програмі виступила Христя Ґреґорі, оперна співачка, в супроводі Нелі Кречковської.

Делеґатки прийняли конґресові резолюції — напрямні дальшої праці та вибрали нову Екзекутиву в складі: Оксана Соколик — голова (ЛУКЖК), Христина Бідяк — 1-ша заступниця голови (ЛУК), Володимира Лучків — 2-га заступниця голови (ЛУКЖК), Наталія Даниленко — 3-тя заступниця голови на ЗСА (СУА), Іванна Кушпета — україномовна секретарка (ЛУКЖК), Анна Марія Шепетик — англомовна секретарка (ЛУК), Мирослава Загребельна — протоколярна секретарка (ЛУКЖК), Анна Цірка — фінансова секретарка (ОУК), Анна Бідяк — заступниця фінансової секретарки (ЛУК), Зеновія Юрків — заступниця фінансової секретарки (ОЖ ОЧСУ), Уляна Стек — касир (ОУК); Контрольна комісія: Леся Шуст — голова (ЛУК), Ірина Руснак — 1-ша заступниця голови (СУА), Броня Мокрій — 2-га заступниця голови (ОУК), Марія Громяк — член (УЗА-ЗСА), Люба Сілецька — член (ОЖ ОЧСУ ЗСА).

З нагоди конґресу відбулася в ґалерії КУМФ мистецька виставка. Виставляли: Зоя Нижанківська зі Швайцарії, посмертна виставка Людмили Морозової зі ЗСА та мистецькі вироби Марії Стиранки, Вікторії Ковалевої, Слави Ґеруляк та Одарки Онищук.

У програму конґресу входили моновистава Юрія Щербака „Стіна” у виконанні Галинти Стафанової з Києва. На закінчення конґресу відбувся концерт хору „Бурлака”, дириґент Квітка Зорич-Кондрацька.

Гасло конґресу інтерпретував мистецькою афішою Василь Лопата з Києва (автор українських гривень).

ПРОЩАЛЬНИЙ УКЛІН
майстрові Українського Театру
— хореографові —

св. п.
ОЛЬЗІ
КОВАЛЬЧУК-ІВАСІВЦІ

Родині та близьким друзям найщиріші співчуття складає

Владислав Клех

Ділимося сумною вісткою, що 10-го листопада 1997 р. в Кергонксоні, Н.Й. померла наша дорога МАМА і БАБЦЯ

бл. п.
ОЛЬГА
КОВАЛЬЧУК-ІВАСІВКА

нар. 22-го червня 1922 р. колишня артистка Київського і Львівського оперних театрів.

ПАНАХИДА в четвер 13-го листопада о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку, 129 E. 7th St., N.Y.

ПОХОРОН в п'ятницю 14-го листопада о год. 9:30 ранку з церкви св. Юра в Н.Й., а відтак на Pine Bush Cemetery в Кергонксоні Н.Й.

Залишені в глибокому смутку:
син — РОМАН з дружиною ТІТОЮ та внуком ПЕТРУСЕМ
синова — ОЛЯ з сином АЛЕКСАНДРОМ .

Вічна їй пам'ять!

Річна конференція Українського Золотого Хреста на Оселі ім. О. Ольжича

Цьогорічна конференція Українського Золотого Хреста (УЗХ) мала свої особливості: саме проминуло 90 років від народження Олени Теліги і Олега Ольжича, що були ровесниками й загинули з рук одного ворога. Тому то урочисті моменти конференції були присвячені тій річниці.

Ділова частина конференції почалася в передполудневих годинах 30-го серпня. Відкрила її голова УЗХ Наталія Іванів, привітавши учасниць та пригадавши основні події й дати, а саме 6-ту річницю незалежности України та 90-літні роковини народження О. Ольжича й О. Теліги, що були творцями в літературі й борцями за українську суверенність та державність, і героїчно прийняли смерть за свої ідеали. Голова Н. Іванів пригадала всіх членок УЗХ і приятелів нашої організації, що за останній рік відійшли у вічність. Проведено хвилину мовчазної молитви за спокій їх душ. Проведено також молитву „Отче наш", а тоді ще прочитано молитву в поезії „За Україну" Євгена Крименюка-Іванова. Прийнято порядок нарад, підтверджено минулорічний протокол та почато звітування з праці за минулий рік, що включало звіт голови, референтур та каси. Всеохопним був звіт Наталії Іванів, яка розглянула всю працю організації за рік, даючи вичерпну інформацію про працю Головної управи в різних ділянках, як також про свою діяльність як голови, в що входить не лише організаційна праця й зв'язок з відділами, але й репрезентаційна функція, зв'язана з діловою участю на нарадах, з'їздах чи конвенціях впродовж року. Такою була ділова участь в річних нарадах Управи СФУЖО, також участь у нарадах Координаційного Комітету Допомоги України (ККДУ) разом з Н. Пазуняк, а на міжнародному рівні — у Конвенції Генеральної Федерації Жіночих клюбів із членством 12-ти мільйонів жінок та надзвичайно широким колом зацікавлень, починів і досягнень.

СФУЖО представляла голова Федерації Оксана Соколик, УЗХ — Н. Іванів, а СУА — Христина Бойко. Ті, які знають вагу міжнародних зв'язків, свідомі того труду, як треба гідно представити українське жіноцтво. Згадала Н. Іванів ділові й святкові зустрічі з представниками влади в Україні — консулами й амбасадором і розмови на тему потреб України.

Сумними моментами запеклись у пам'яті згадки про участь нашої голови у похоронах тих, що працювали з відданістю для УЗХ, але нитка їх життя обірвалась, і ми вже ніколи не побачимо привітної усмішки на їх обличчі... Та були й радісно-зворушливі моменти, як Н. Іванів відвідала на Фльориді членку-основницю УЗХ Павлину Різник з нагоди 65-річчя подружнього життя Володимира і Павлини Різників, визначних членів ОУН, ОДВУ і УЗХ, та вручила п. Павлині грамоту Почесної голови УЗХ.

Звіт референтки Суспільної Служби УЗХ Марії Гром'як зорієнтував учасниць, як проходила допомогова акція, головно Україні. Є це фонди, які передає Управа потребуючим у містах України — Кіровограді, Червонограді і Черкасах — через Світову Раду Суспільної Служби СКУ (голова Ольга Даниляк). Інший вид допомоги Україні це спонзорування таборів молоді для оздоровлення дітей в Україні, влаштовуваних всеукраїнським Т-вом ім. О. Теліги з осідком у Києві. Цим разом, з огляду на підвищення цін в Україні, було виділено більшу суму, ніж у минулих роках.

Про працю Комісії Оборони й Допомоги (КОД) звітувала її фінансова секретарка Лідія Белендюк. Головою є Павлина Різник. Саме цього року відзначається 30-ліття КОДу. Окрім грошової допомоги кол. переслідуваним, КОД, як допомогова установа при УЗХ, дбала, як і в попередні роки, про видання цінних книжок, спонзоруючи цим разом видання матеріялів з наукової конференції на Волині, присвяченої Лесі Українці, „Леся Українка і національна ідея".

З великою цікавістю слухали учасниці конференції повідомлення виховної референтки Володимири Кавки. Її звіт охоплював широке коло діяльности: постійна всебічна опіка над „Світличкою" при УЗХ у Філядельфії, підготова й проведення таборів для дітей і молоді ім. Оксани Ґенґало. Та найбільшим успіхом виховної референтки була її подорож цього літа в Україну. Її було запрошено на з'їзд з нагоди 85-ліття „Пласту" на „Соколі" в Карпатах, де вшановано її покійного чоловіка Миколу Кавку за великий вклад у духову скарбницю „Пласту", з посвяченням його кімнати з документами й пам'ятками, що буде повчальним для молоді України. Згадуємо про ці зворушливі для подруги Володимири хвилини ще й тому, що сл. п. Микола Кавка був великим приятелем УЗХ і дуже багато безкоштовного труду вклав у організацію УЗХ, зокрема, у табори молоді УЗХ на оселі ім. Ольжича.

Саме на цю частину звітування В. Кавки запрошено голову ПУН Миколу Плав'юка, який брав участь у конференції ОДВУ, що відбувалася паралельно на Оселі О. Ольжича, а також представника ПУН на Америку д-ра Зенона Городиського, голову ОДВУ Володимира Процика й Почесного голову д-ра Богдана Шебунчака. М. Плав'юк привітав учасниць конференції й висловив признання за жертвенну працю, зокрема, спонзорування таборів молоді в Карпатах — „Верховина" біля Яремчі, а також за зрозуміння для видавничої праці В-ва ім. О. Теліги, цим разом фінансування публікації книжки з матеріялами про Лесю Українку. Голова ПУН підкреслив великі потреби діяльности видавничого сектора, тому що Україна відчуває велику потребу правдивої інформації про духові процеси в минулому. Д-р З. Городиський пригадав давні триваліості УЗХ з часу, коли Провідник ПУН полк. Є. Коновалець, відвідуючи українців в Америці, заініціював сучасний УЗХ ще як Український Червоний Хрест, що мав допомагати борцям за волю України. Через наш бездержавний статус на даному етапі довелося переіменувати організацію на Український Золотий Хрест. Н. Іванів, дякуючи за привітання, поінформувала про зустріч з головою Українського Червоного Хреста д-р Іваном Усіченком, який саме отримав гуманітарну нагороду від Американського Червоного Хреста.

Продовжуючи звіт, розповіла про свою подорож в Україну. Вона відвідала табір „Верховина" біля Яремчого, де її зустріли усміхнені личка дітей, квіти, а відтак був обмін враженнями. Володимира подарувала дітям дарунки і внесок до таборової каси, а згодом і для музею ім.О. Теліги в Києві, а зі сторони дітей — чудові українські пісні і деклямації для гості. Дружня розмова з головою Жіночого Т-ва ім. О. Теліги Ольгою Кобець, з виховницями, а тоді далі тура до Києва з його культурними здобутками, із зложенням нею квітів до підніжжя хреста Олени Теліги в Бабиному Ярі; з відвідинами приміщень Фундації О. Ольжича і В-ва ім. О. Теліги. Відвідала Володимира й село Іванкове біля Чорнобиля, де проживає більшість тих дітей, які двома наворотами бували в наших таборах молоді на Оселі ім. О. Ольжича в Лігайтоні. УЗХ постійно опікується цими дітьми, висилаючи їм стипендії, допомогу на лікування. І тепер відчувається вплив виховання з УЗХ — юнак-сирота Руслан вже вступив до військово-летунських сил України і з гордістю розповів, як він складав присягу на вірність Україні.

Це лише головні моменти з конференції. Мали учасниці й свій полуденок, на який запросили представництво СФУЖО, заступницю голови Наталію Даниленко і гостей на конференції ОДВУ — Надію Світличну і д-р Ніну Караванську.

По полудні — після продовження нарад і звітування відділів — учасниці були запрошені на доповіді, влаштовані з рамени ОДВУ, що присвятила свою конференцію 30-літтю видання книжки Вячеслава Чорновола „Лихо з розуму". Після виступів дисиденток Н. Караванської і Н. Світличної виголосив промову голова ПУН Микола Плав'юк про стан суспільно-політичних відносин в Україні.

Другий день конференції мав святковий характер. Після Служби Божої з Панахидою за спокій душ покійних дисидентів і за сл. п. Олега Ольжича і Олену Телігу проведено урочистість складання вінка перед пам'ятником О. Ольжича. Урочистістю керував голова ОДВУ В. Процик, а вінок зложив голова ПУН М. Плав'юк в супроводі голови УЗХ Н. Іванів і голови ОДВУ В. Процика. Слово, присвячене О. Ольжичеві, виголосив М. Плав'юк. Мисткиня слова В. Кавка дала зворушливу деклямацію-монтаж з поезій Ольжича, чим завершено урочистість хвилини. Ансамбль „Мандри" виконав відповідні до настрою пісні. Молитву перед трапезою провів о. Василь Сівінський. Згодом Н. Іванів попросила Н. Даниленко до привіту. Заступниця голови СФУЖО поінформувала про працю Федерації, а також про допомогові акції СУА. Н. Іванів також прочитала гарний привіт від голови Т-ва ім. О. Теліги в Києві Ольги Кобець. Окреме слово мала Н. Іванів про працю КОД в 30-ліття його діяльности, привітавши п. Лідію Белендюк, фінансову секретарку КОДу. Ця установа дійсно допомагала дисидентам, коли їх тяжко переслідували.

Попрошено до слова Н. Пазуняк і В. Кавку. Перша з них виголосила слово про О. Телігу в 90-річчя її народження, а В. Кавка деклямувала поезії О. Теліги.

Атракцією святкового обіду був вокальний виступ соліста Львівської Опери Ярослава Гнатюка (баритона) у музичному супроводі його дружини-піяністки Світлани. Був це гарний вибір пісень з репертуару співака, що включав і його власні композиції до своєї лірики та зворушливу пісню Янівського „Як давно...". Учасники обіду нагородили мистців з України рясними оплесками. З вибіркою пісень виступив також ансамбль „Мандри".

Н. Пазуняк

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Майбутні ґросмайстри підростають теж у Львові

Шахова столиця України — місто Львів дало про себе знати на останніх першостях України серед юніорів до 12 років, що відбулися у Києві. Серед юнаків перше місце завоював Андрій Волокитін (7.5 точок), а третє — Максим Аронов (7), обидва 10-літні львів'яни. Серед дівчат перше місце здобула львів'янка Катя Лагно. А. Волокитін і К. Лагно здобули право репрезентувати Україну в наступних першостях світу в своїх категоріях. Маючи на увазі згаданих львівських юніорів, разом з Анею Музичук, що живе у недалекому Стрию, ось що сказав заслужений тренер України Віктор Карт: „Саме зараз підростає група надзвичайно талановитих дітей, чиї перспективи розцінюю високо". Від себе додамо, що ці перспективи можуть перетворитися в успіхи на міжнародній арені тільки при належній фінансовій підтримці, передусім від Уряду та приватних спонзорів в Україні. Віриться, що й наша діяспора в ЗСА, хоч як вже перевантажена збірками для України, все таки відгукнеться на поновні заклики УСЦАК присилати пожертви на фонди, що з них УСЦАК міг би далі надавати допомогу, хоча й обмежену, для юних шахових зірок України на їхні подорожі на першості світу та Европи, де вони так гідно репрезентують свою державу.

Українка — віцечемпіон світу з шахів серед інвалідів

На світовому чемпіонаті серед інвалідів — чоловіків і жінок, що відбулися ц.р. в Чехії, притягнувши 58 шахістів із 15 країн світу, друге місце серед жінок здобула Галина Лоїк зі Львова. Чемпіонат виграла Олександра Олександрова з Якутії.

Галина Лоїк продовжує демонструвати свою високу клясу, почавши від 1994 року, коли вона здобула першість Европи, а відтак олімпійське золото в 1996 році. Тренером Галини є міжнародний майстер з шахів за листуванням Рудольф Колесников, відомий читачам „Свободи" як автор книжки „Заочні шахи в Україні", що видана у Львові в 1996 році. Висока майстерність Галини Лоїк — ще один доказ, що місто Львів — це шахова столиця України в багатьох категоріях.

Д-р Орест Попович

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 21-го ЛИСТОПАДА 1997 р.

Пассейк, Н. Дж. Місячні збори 42-го Відділу ім. Т. Шевченка відбудуться о год. 7-ій вечора в УНДомі при 237 Hope Ave. Є важні справи. Просимо взяти участь. Варвара Тижбір — рекр. секр.